

ds

**dnevi
slovenske
informatike**

9. in 10. maj 2023

Kongresni center Bernardin, Portorož

30. konferenca Dnevi slovenske informatike
Soustvarjamo digitrajno Slovenijo

Elektronska osebna izkaznica - ključ do digitalnega sveta

mag. Aleš Pelan (MDP), v sodelovanju z mag. Alenko Colja (MNZ) in Brankom Rudolfom (ZZZS)

10. 5. 2023

Nova osebna izkaznica RS

Osebna izkaznica:

- Dokument za izkazovanje istovetnosti in državljanstva, potovalni dokument

Biometrična osebna izkaznica:

- Podoba obraza in prstni odtis na brezkontaktnem čipu
- Elektronsko podpisani podatki, varovan dostop do prstnega odtisa
- Tehnične specifikacije v Sklepu Komisije C(2018)7767

Elektronska osebna izkaznica:

- Dve sredstvi elektronske identifikacije
- Kvalificirano potrdilo za elektronski podpis
- V skladu s predpisi RS

Osebna izkaznica

IZJEMEN DIZAJN, ki ga navdihujejo slovenska narava, zgodovina, kultura in šport

Varnostni elementi so vključeni v oblikovno rešitev in motive, ki so tudi na potnih listinah Republike Slovenije.

Ta so obris zemljevida Slovenije, grb, različne oblike rokopisa slovenske himne, figura z Vaške situle s poudarjeno podobo konjenika, obris Robbovega vodnjaka in lipov list. Prepoznavnim motivom na hrbtni strani osebne izkaznice so bili dodani podoba Triglava, besedilo druge kitice Prešernove Zdravljice in morski valovi.

| 34 VARNOSTNIH ELEMENTOV

Najvišjo raven varnosti in napredne funkcije nove osebne izkaznice zagotavlja 34 varnostnih elementov, ki vključujejo tudi čip in fotografijo, ustvarjeno s tremi različnimi tehnikami, ter prozorno okno, v katerem sta poleg fotografije prikazani začetnici imena in priimka posameznika. V zgornjem levem kotu je dodana zastava EU z dvočrkovno oznako za Slovenijo.

Osebna izkaznica

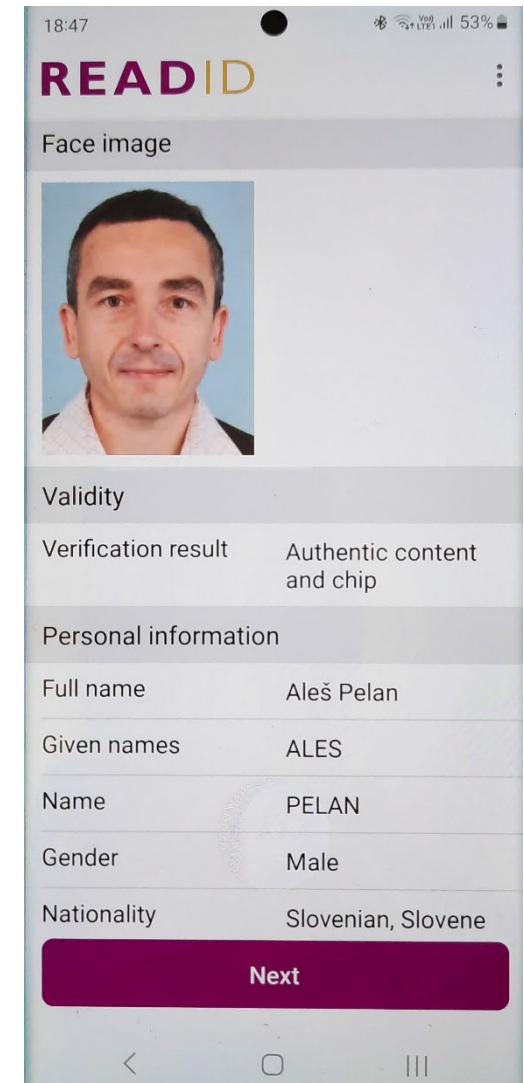

Osebna izkaznica

Biometrična osebna izkaznica

- Podatki o **osebi** in **dokumentu**:
 - ime in priimek, EMŠO, datum rojstva, spol, državljanstvo,
 - serijska št., veljavnost osebne izkaznice.
- **Biometrični** podatki:
 - podoba obraza,
 - dva prstna odtisa.
- Kriptografska **zaščita**:
 - vsi podatki so elektronsko podpisani s strani izdajatelja
 - zagotovljena verodostojnost dokumenta,
 - posebej omejen dostop do prstnih odtisov
 - zaščita pred nepooblaščenim dostopom.
- **Uporaba**:
 - namenska programska oprema skladna z mednarodnimi standardi ICAO,
 - nadzorni sistemi (mejni prehodi), mobilne aplikacije,
 - zakonska omejitev pri uporabi biometričnih podatkov.

READID

Face image

Validity

Verification result	Authentic content and chip
---------------------	----------------------------

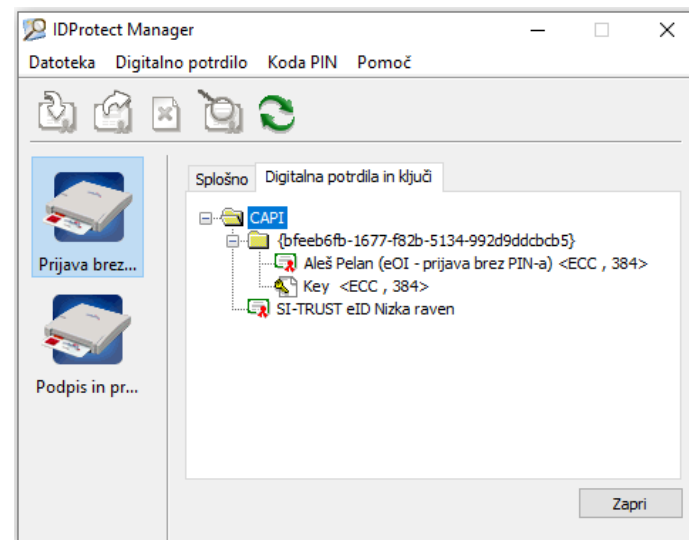
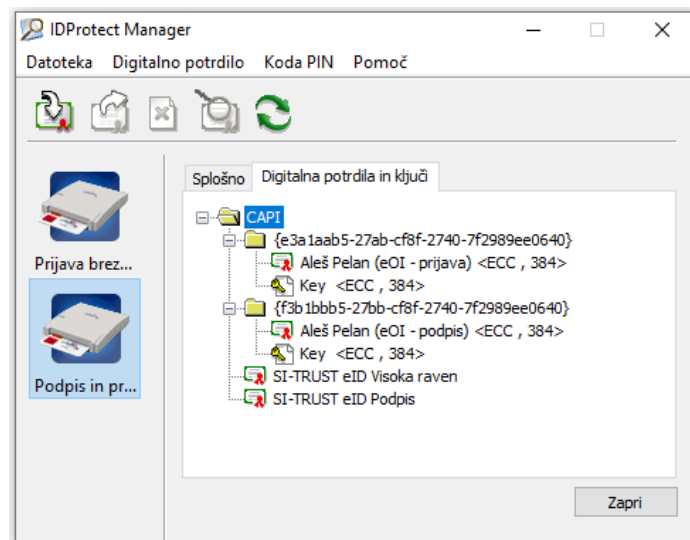
Personal information

Full name	Aleš Pelan
Given names	ALES
Name	PELAN
Gender	Male
Nationality	Slovenian, Slovene

Next

Elektronska osebna izkaznica

- V obliki treh **digitalnih potrdil**, shranjenih na čipu osebne izkaznice:
 - sredstvo nizke ravni zanesljivosti
 - sredstvo nizke ravni zanesljivosti
 - kvalificirano potrdilo

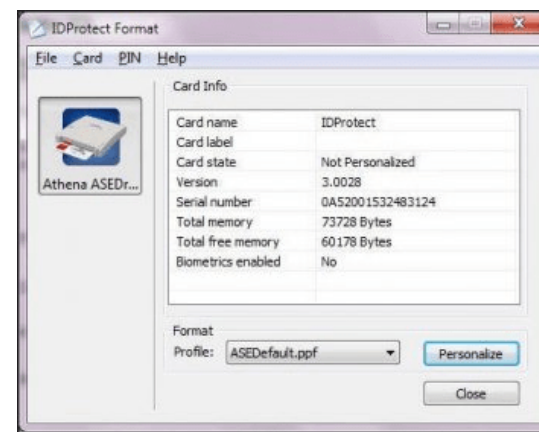
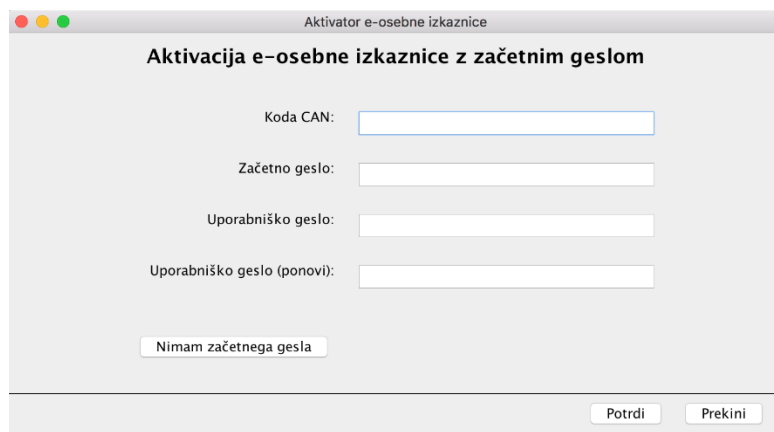
Elektronska osebna izkaznica

- Uporaba **varnostnih mehanizmov** (razen pri sredstvu e-identifikacije nizke ravni zanesljivosti):
 - začetno geslo,
 - uporabniško geslo (koda PIN),
 - koda za ponastavitev uporabniškega gesla (koda PUK),
 - aktivacija: določitev uporabniškega gesla.
- Pogoji **uporabe** in postopki **upravljanja**:
 - kot pri osebni izkaznici,
 - državljani nad 12 let,
 - veljavnost največ 10 let.

Uporaba na osebnem računalniku

Na osebnem računalniku s **stičnim ali brezstičnim čitalnikom** kartic:

- Aplikacija za **aktivacijo** e-osebne izkaznice
- **Medprogramje** IDProtect za uporabo e-osebne izkaznice (MS CAPI, PKCS#11)

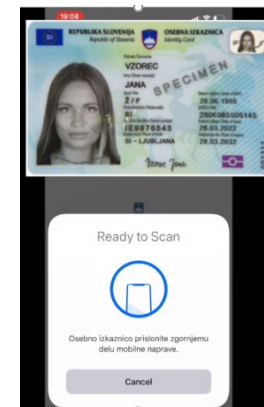
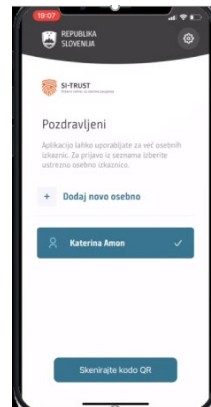
Na voljo za operacijske sisteme Windows, MacOS in Linux*

- **Medprogramje** OpenSC za uporabo e-osebne izkaznice (Java)*

Uporaba na mobilnem telefonu

Na mobilnem telefonu **z vmesnikom NFC** prek storitve SI-PASS:

- Mobilna aplikacija **eOsebna** za aktivacijo e-osebne izkaznice in za uporabo sredstev e-identifikacije

Na voljo za operacijska sistema Android in iOS

Uporaba: kvalificirani e-podpis

Z uporabo čitalnika pametnih kartic, medprogramja in kvalificiranega potrdila za e-podpis

Z uporabo storitve SI-PASS za oddaljeni e-podpis in sredstva visoke ravni zanesljivosti

Uporaba: e-identifikacija

Sredstvo visoke ravni zanesljivosti:

- za prijavo v e-storitve, ki zahtevajo **zanesljivo identifikacijo**
- za **čezmejno uporabo** v skladu z uredbo eIDAS (predvidoma v juniju/juliju)

Sredstvo nizke ravni zanesljivosti:

- za prijavo v e-storitve, pri katerih zadošča **enofaktorska avtentikacija**
- uporaba v sistemu **kartice zdravstvenega zavarovanja** (od aprila 2023)

Elektronska osebna izkaznica na dlani

Pričetek izdajanja: 28. 3. 2022

Uporaba v e-storitvah: od 15. 10. 2022

Uporaba z mobilno aplikacijo: od 29. 12. 2022

Uporaba v sistemu KZZ: od 3. 4. 2023

Uporaba za čezmejno prijavo: junij/julij 2023

Število:

- izdanih OI: 442.257
- izdanih eOI: 384.714
- veljavnih eOI: 378.017

Priznana doma in v tujini:

- nagrada za informacijsko jagodo, oktober 2022
- nagrada za najboljšo novo nacionalno osebno izkaznico, marec 2023
- priznanje društva Informatika eNagrada, maj 2023

2 v 1: osebna izkaznica in kartica zdravstvenega zavarovanja

ali

KDAJ?

postopoma od aprila 2023 dalje...

Zavarovanim osebam svetujemo, da veljavno KZZ zadržijo, dokler v naslednjih tednih večina oz. vseh 2.000 izvajalcev in dobaviteljev ne prilagodi svojih informacijskih sistemov.

KJE?

- ▶ ob obisku zdravnika, lekarne, optika in ostalih izvajalcev zdravstvenih storitev in dobaviteljev medicinskih pripomočkov

KDO?

- ▶ V sistemu KZZ uporaba novih (elektronskih) osebnih izkaznic (~~biometričnih, ki vsebujejo tudi kvalificirano potrdilo za elektronski podpis in 2 sredstvi z sredstvom nizke ravni elektronske identifikacije~~)
- ▶ Le državljani, ki so ob oddaji vloge **starejši od 12 let.**

NOVOSTI IN PREDNOSTI

- ▶ Tiste zavarovane osebe, ki imajo novo osebno izkaznico, jim KZZ pri izvajalcih in dobaviteljih ne bo treba več predložiti. Sami se bodo odločili, katero kartico bodo uporabljali (samo ena kartica).
- ▶ Postopek bo z uporabo enega ali drugega dokumenta popolnoma enak.
- ▶ Obravnava pri izvajalcih in dobaviteljih bo s predložitvijo nove osebne izkaznice preprostejša (slika na novi osebni izkaznici).

NA KAKŠEN NAČIN?

- ▶ **Na popolnoma enak način** → ob koriščenju zdravstvenih storitev izročitev zdravstvenemu delavcu ali vstavitev v čitalnik ali vrstomat. Čip na zadnji strani, zato je pomembno, da se pravilno vstavi. Na KZZ je na sprednji strani.
- ▶ Predviden je stični način uporabe.
- ▶ Zavarovanim osebam ne bo treba pred uporabo narediti ničesar (pri uporabi v sistemu KZZ se bo uporabljalo sredstvo elektronske identifikacije nizke ravni zanesljivosti, ki ga predstavlja digitalno potrdilo – za tovrstno uporabo elektronske osebne izkaznice tudi njena aktivacija ni potrebna).

KAJ BO S KZZ?

Na Zavodu vseeno nadaljujemo z izdajanjem KZZ, ker:

- ▶ Osebna izkaznica ni obvezen dokument.
- ▶ Nova osebna izkaznica, izdana otrokom do dopolnjenega 12. leta, ni elektronska.
- ▶ Ne morejo je pridobiti vse zavarovane osebe, ki so vključene v obvezno zdravstveno zavarovanje (npr. tujci).

V PRIHODNJE...

Sodelovanje s pristojnima ministrstvoma se nadaljuje in prizadevali si bomo za dodatne dopolnitve obeh sistemov (osebne izkaznice in KZZ), s čimer bi zagotovili tudi usklajeno izdajo obeh dokumentov, poenostavitve postopkov in prihranke sredstev.

V dosedanjem sistemu izdamo letno približno 200.000 KZZ. Z povezavo evidenc pa lahko pričakujemo zmanjšanje količine izdanih KZZ.

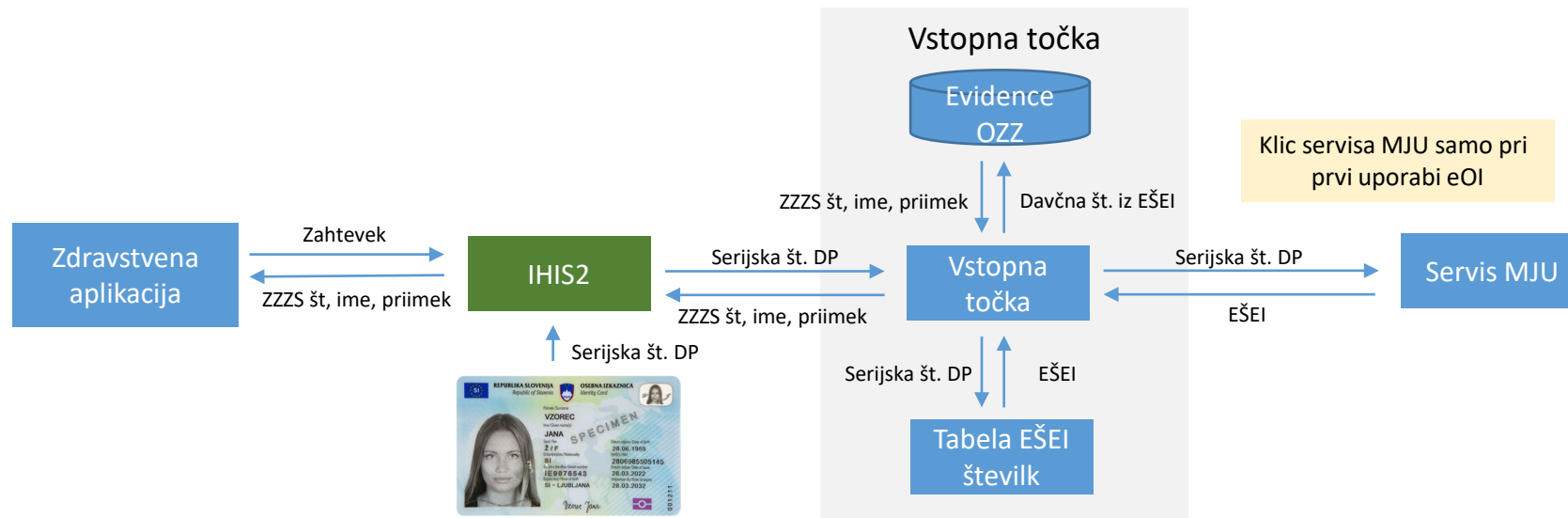

Nadgradnja IT rešitev

- Zahteve:
 - Nič oz. čim manj sprememb za izvajalce zdravstvenih storitev ✓
 - uporaba obstoječih čitalnikov,
 - brez sprememb zdravstvenih aplikacij. ✓
 - eOI naj se, enako kot KZZ, uporabi kot ključ za dostop do podatkov zavarovane osebe ✓
 - Hitro delovanje ✓
 - Zagotoviti podatke, pri katerih izvajalci se že lahko uporablja eOI ✓
 - Celovito upravljanje varnosti podatkov

Identifikacija imetnika eOI

- Izvajalci za hitro identifikacijo zavarovane osebe uporabljajo funkcijo **getKZZ** v programski knjižnici IHIS2, ki iz KZZ prebere ZZZS številko, ime in priimek.
- Pri eOI ta funkcija podatke pridobi iz **evidence OZZ vstopne točke**.

Identifikacija imetnika eOI

- Pogoji za uspešno identifikacijo imetnika eOI
 - Osebna izkaznica je **elektronska** (vsebuje digitalno potrdilo za e-identifikacijo nizke ravni)
 - Digitalno potrdilo na eOI je **veljavno** in **ni preklicano**
 - V evidencah OZZ **obstaja oseba**, ki ima davčno številko iz EŠEI (EŠEI = 11+davčna številka)
 - **Samo ena oseba** v evidencah OZZ ima davčno številko iz EŠEI
 - Zdravstveni delavec je s PK **prijavljen** v on-line sistem.
- Lahko se zgodi, da zdravstvena aplikacija dobi **drugačno ime ali priimek** osebe, kot je zapisan na eOI, če je oseba spremenila osebno ime, ni pa še zamenjala eOI.

Hitra identifikacija zavarovane osebe

- Nekateri izvajalci so uporabljali **getKZZ** za **hitro identifikacijo osebe** npr. pri vstopu v laboratorij ipd. Zavarovana oseba je tam v čitalnik vstavila KZZ, informacijska rešitev pa je iz KZZ prebrala ZZZS številko zavarovane osebe.
- Če zavarovana oseba uporablja eOI, getKZZ ne deluje brez predhodne prijave imetnika PK v on-line sistem.
- Nobena od programskih hiš ni izpostavila, da bi bila to kaka težava.

eOI je ključ za dostop do podatkov

- Pogoji za branje podatkov iz zalednih sistemov je prisotnost KZZ, razen v izjemnih primerih dostopov do podatkov, ki jih določa šifrant 22.
- Pravila za dostope do podatkov so za eOI enaka, kot za KZZ.
- Enako, kot pri KZZ, tudi eOI zagotavlja **dokazilo o prisotnosti kartice** v čitalniku pri izvajalcu.
 - Enako, kot pri KZZ, programska knjižnica elektronsko **podpiše žeton**, ki je bil pridobljen iz vstopne točke pred branjem podatkov. Elektronski podpis se izvede z digitalnim potrdilom za e-identifikacijo nizke ravni iz eOI. Uporabljen je algoritem eliptičnih krivulj.
 - V primeru napak, programska knjižnica in vstopna točka vrneta enake kode napak, kot če se uporablja KZZ.

Uporaba obstoječih čitalnikov

- Omogočena je uporaba obstoječih čitalnikov
 - Bilo je nekaj težav s čitalnikom GCR-5500.

Uvedba rešitev

- Uvedba nadgradenj vstopne točke je bila izvedena 30. 3. 2023.
- V petek, 31. 3. 2023 preverjanje delovanja rešitve v produkcijskem okolju.
- Programske hiše pričele nameščati dopolnjene aplikacije pri izvajalcih od 3. 4. 2023 naprej.
- Na vstopni točki pripravljena rešitev, kateri izvajalci že dostopajo z novo različico knjižnice IHIS2 in s tem omogočajo uporabo eOI.

Vrstomati

- Pripravljena je nadgradnja knjižnice Vrstomat API.
- Proizvajalci vrstomatov vgrajujejo dopolnjeno knjižnico v svoje rešitve.
- Potrebne so manjše dopolnitve zaradi drugačnega postopka identifikacije zavarovane osebe
 - Prej se je ZZZS številko prebralo iz KZZ na enoti v čakalnici.
 - Po novem je potrebna dodatna komunikacija med enoto v čakalnici in strežnikom izvajalca, da se ZZZS številka pridobi iz vstopne točke.

Hvala za pozornost!

alenska.colja@gov.si

ales.pelan@gov.si

branko.rudolf@zzzs.si